

Právo rodiče na informaci o dítěti

Právu druhého rodiče na informaci o dítěti odpovídá povinnost rodiče, jemuž bylo dítě svěřeno do výchovy, tyto informace poskytnout. K vynucení splnění informační povinnosti přichází v úvahu provedení (soudem nařízené) exekuce ukládáním pokut podle § 72 odst. 2 exekučního řádu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 1064/2008, ze dne 30.6.2010)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněného M. M., zastoupeného Mgr. et Mgr. V. S., advokátem se sídlem v P., proti povinné L. M., zastoupené JUDr. J. J., advokátkou se sídlem v P., pro vymožení povinností, vedené u Okresního soudu v Rakovníku pod sp. zn. 9 Nc 2361/2007, o dovolání oprávněného proti usnesení Krajského soudu v Praze z 23. 10. 2007, č. j. 22 Co 573/2007-68, tak, že usnesení Krajského soudu v Praze z 23. 10. 2007, č. j. 22 Co 573/2007-68, se ruší a věc se tomuto soudu vrací k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Rozsudkem z 22. 5. 2006, č. j. 0P 13/2003-1134, rozhodl Okresní soud v Rakovníku – kromě jiného – tak, že matku nezletilé M., nar. a nezletilého M., nar., M. (v tomto řízení povinnou), zavázal, aby jejich otce (oprávněného) „pravidelně vždy k poslednímu dni každého měsíce písemně informovala o nezletilých dětech, a to o jejich zdravotním stavu, školních výsledcích, mimoškolních aktivitách a aby jejich otci průběžně podávala aktuální zprávy o mimořádných podstatných záležitostech týkajících se nezletilých.“ Rozsudek v tomto výroku nabyl právní moci 28. 6. 2006.

K návrhu oprávněného z 18. 1. 2007 okresní soud usnesením z 23. 1. 2007, č. j. 9 Nc 2361/2007-13, nařídil podle výše citovaného rozsudku „exekuci pro splnění povinnosti povinné pravidelně vždy k poslednímu dni každého měsíce písemně informovat o nezletilých dětech, a to o jejich zdravotním stavu, školních výsledcích, mimoškolních aktivitách a jejich otci průběžně podávat aktuální zprávy o mimořádných podstatných záležitostech týkajících se nezletilých.“ Kromě toho okresní soud nařídil k vymožení nákladů exekuce, které budou v průběhu řízení stanoveny, na majetek povinné exekuci, jejímž provedením pověřil navrženého soudního exekutora, a povinnou zavázal, aby nenakládala se svým majetkem včetně nemovitostí.

K návrhu povinné z 24. 4. 2007 okresní soud usnesením z 15. 8. 2007, č. j. 9 Nc 2361/2007-44, exekuci s poukazem na ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. zastavil (výrok I.) a povinnou zavázal k zaplacení nákladů exekuce (výrok II.) a náhrady nákladů řízení oprávněnému (výrok III.) Své rozhodnutí odůvodnil závěrem, že povinná svou povinnost dobrovolně neplnila, přestože jí byla pravomocně uložena dnem 28. 6. 2006. V tomto smyslu je tedy podle okresního soudu zřejmé, že návrh na nařízení exekuce byl podán důvodně, „na druhou stranu ale povinná začala svou povinnost plnit již v průběhu ledna 2007, kdy ještě o nařízení exekuce nevěděla, a tuto svou povinnost dobrovolně plní dosud.“ Z uvedeného podle okresního soudu vyplývá, že v současnosti je exekuce „nepřípustná, protože by v jejím průběhu byla vymáhána dobrovolně plněná povinnost.“

Napadeným usnesením z 23. 10. 2007, č. j. 22 Co 573/2007-68, krajský soud usnesení okresního soudu ve výroku I. o zastavení exekuce potvrdil a ve výrocích II. a III. o nákladech exekuce a náhradě nákladů řízení změnil tak, že k jejich zaplacení zavázal naopak oprávněného, a rozhodl, že žádný z

účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Potvrzující výrok však odůvodnil jinak než soud prvního stupně, a to - s poukazem na taxativní výčet způsobů exekuce obsažený v ustanovení § 59 odst. 2 exekučního řádu - závěrem, že soudní exekutor „ve vztahu k výkonu rozhodnutí“ ukládajících povinnost informovat druhého rodiče o dítěti, jež jsou podle jeho názoru rozhodnutími o výchově nezletilých dětí ve smyslu ustanovení § 272 až 273a o. s. ř., „pravomoc nemá“. V nedostatku pravomoci soudního exekutora odvolací soud spatřoval pochybení při nařízení exekuce, jež lze odstranit jen jejím zastavením podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. Výrok o nákladech exekuce a o náhradě nákladů řízení odvolací soud s poukazem na ustanovení § 89 exekučního řádu a § 271 věty první o. s. ř. odůvodnil procesním zaviněním povinného.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podal oprávněný dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Nesprávnost právního posouzení věci ve smyslu ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. spatřuje (kromě jiného) v závěru odvolacího soudu, že v souzené věci „není dána pravomoc soudního exekutora“, že tedy povinnost odpovídající právu zakotvenému v ustanovení § 26 odst. 4 věty druhé in fine zákona č. [94/1963](#) Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů /dále jen „zák. o rod.“/, exekucí podle zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti /exekuční řád/ a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů /dále též jen „ex. ř.“/, vymáhat nelze.

Povinná navrhlá zamítnutí dovolání.

Nejvyšší soud, který věc projednal podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 30.6.2009 (čl. II Přejícných ustanovení, bod 12, zákona č. [7/2009](#) Sb.), se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání a v tomto ohledu dospěl k závěru, že dovolání přípustné je, jelikož napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c/ ve spojení s ustanovením § 238a odst. 1 písm. d/, odst. 2 o.s.ř.), daný tím, že jím má být zodpovězena judikaturou odvolacího soudu dosud nevyřešená otázka (§ 237 odst. 3 o.s.ř.), jejíž posouzení má význam nejen pro předmětnou věc, ale pro soudní praxi obecně, totiž otázka, zda povinnost odpovídající právu zakotvenému v ustanovení § 26 odst. 4 větě druhé in fine zák. o rod.“ lze vymáhat exekucí podle exekučního řádu.

Dovolání je důvodné.

Jelikož vady podle § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a/, b/ a odst. 3 o.s.ř., které by řízení činily zmatečným ani jiné vady řízení (§ 241a odst. 2 písm. a/ o.s.ř.), k nimž je dovolací soud - je-li dovolání přípustné - povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 věta druhá o.s.ř.), v dovolání namítány nejsou a nevyplývají ani z obsahu spisu, a protože jinak je dovolací soud vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně jeho obsahového vymezení (§ 242 odst. 3, věta první, o.s.ř.), je předmětem dovolacího přezkumu závěr odvolacího soudu, že povinnost odpovídající právu zakotvenému v ustanovení § 26 odst. 4 věty druhé in fine zák. o rod. vymáhat exekucí podle exekučního řádu nelze.

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy (a to nejen hmotného práva, ale také - a o takový případ jde v souzené věci - práva procesního), jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu - sice správně určenou - nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Ze skutečnosti, že zákon výslovně formuluje právo rodiče na pravidelné informace o dítěti, vyplývá druhému rodiči povinnost tyto informace poskytnout. Literatura (srov. např. Hrušáková, M. a kolektiv. Zákon o rodině. Komentář. čtvrté vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 97-98) vychází z názoru, že soud může uložit rodiči konkrétní povinnost, např. měsíčně, čtvrtletně nebo půlročně podávat informaci o zdravotním stavu a školním prospěchu dítěte a aktuálně informace o dalších podstatných náležitostech; otázkou však podle ní zůstává výkon takového rozhodnutí, neboť

ustanovení § 272 a násl. o. s. ř. se týkají pouze rozhodnutí, případně schválené dohody o výchově nezletilých dětí a úpravě jejich styku s rodiči. Pokud však jde o povinnost informovat druhého rodiče, nejedná se o vztah k nezletilému dítěti, ale o vzájemný vztah rodičů. Závěr, že by soud mohl v případě neplnění povinnosti informovat, plynoucí z tohoto rozsudku, ukládat povinnému rodiči pokuty ve smyslu § 273 o. s. ř., není proto podle uvedeného komentáře za této situace namístě.

Nejvyšší soud nespatřuje důvod předmětnou otázku řešit od výše uvedeného názoru odlišně. Ustanovení § 272-273a o. s. ř. se vztahují – jak plyne z rubriky nad ustanovením § 272 i z doslovného znění jeho druhého a třetího odstavce – na soudní rozhodnutí či soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí a o úpravě styku s nimi anebo rozhodnutí o navrácení dítěte, jde tedy o úpravu vztahu mezi rodiči a dětmi (srov. první část druhé věty ustanovení § 26 odst. 4 zák. o rod., podle níž soud dbá, aby bylo respektováno právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi).

Pokud však jde o právo rodiče na informaci o dítěti, to není obsahem (prvkem) vztahu mezi rodičem a dítětem, nýbrž vztahu mezi rodiči navzájem (k tomu srov. druhou část druhé věty uvedeného ustanovení, podle níž soud dbá o právo druhého rodiče, jemuž nebude dítě svěřeno, na pravidelnou informaci o dítěti). Ze znění celého ustanovení § 26 odst. 4 zákona o rodině a ostatně i z logiky věci nelze dovodit závěr jiný, než že právu druhého rodiče na informaci o dítěti odpovídá povinnost rodiče, jemuž bylo dítě svěřeno do výchovy, tyto informace poskytnout. Z uvedeného pak plyne, že k vynucení splnění informační povinnosti nelze postupovat podle ustanovení § 272 a násl. o. s. ř. vztahujících se k úpravě výchovy nezletilých dětí a styku rodičů s nimi. Je-li tomu tak, pak ovšem neobstojí závěr (odůvodněný poukazem na ustanovení § 59 odst. 2 exekučního řádu) odvolacího soudu, že předmětný exekuční titul lze vykonat jen podle občanského soudního řádu, nikoli tedy i řádu exekučního, a že tedy „není dána pravomoc soudního exekutora.“

Protože nejde o exekuci podle § 59 odst. 2 písm. d) exekučního řádu, kterou by bylo možno provést – jako je tomu u vymáhání jiných prací a výkonů zastupitelné povahy – podle § 72 odst. 1 exekučního řádu (jehož dikce se od znění ustanovení § 350 o. s. ř. významně liší), přichází v úvahu provedení (soudem nařízené) exekuce jediným způsobem, a to ukládáním pokut podle § 72 odst. 2 exekučního řádu, který naopak na ustanovení § 351 o. s. ř. výslovně (nejen tedy prostřednictvím obecného ustanovení § 73 exekučního řádu) odkazuje (srov. též Bureš, J., Drápal, L. a kol. Občanský soudní řád. Komentář, II. díl., 1. vydání, Praha C. H. Beck, 2009, strana 2715, a Kasíková, M. a kol. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti /exekuční řád/ Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 301, 305).

Dospěl-li odvolací soud k závěru jinému, je jeho právní posouzení věci nesprávné; protože na tomto nesprávném právním posouzení napadené rozhodnutí spočívá, Nejvyšší soud je bez jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.) podle § 243b odst. 2 věty za středníkem o. s. ř. zrušil a věc mu podle § 243b odst. 3 věty první o.s.ř. vrátil k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ – Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Domácí násilí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Nahlížení do spisu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Náklady exekuce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní samospráva](#)
- [Zákonný soudce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přebírání důkazů z trestního řízení před správními soudy](#)
- [Tarifní hodnota](#)
- [Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU](#)
- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)